Rimaszombat, 1903. február 12. 7. szám. Huszonnegyedik évfolyam.

Szerkesztőség: Rimaszombat, Kossuth Lajos-uteza 37. szám Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:
Egész évre . . 8 korona.
Fél évre . . . 4 korona.
Negyedévre . . 2 korona.

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER: CSÜTÖRTÖKÖN.

Felelős szerkesztő: Dr. TERHES SÁMUEL.

Kiadó-hivatal: Rimaszombat, Deák Ferencz-u. 8. sz. a. a könyvkereskedésben — Ide intézendők a kiadó hivatalt illető előrefizetés, hirdetmény, nyilttér és egyéb felszólalások.

A hirdetés díja:
Egy háromhasábos petitsor térfogata . . . . 12 fillér.
Többszöri hirdetésnél árkedvezmény.

Nyilttér:
Egy sor . . . . 40 fillér

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont" kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legczélszerübben posta-utalvány utján eszközölhető. — **Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.**

Nemzetiségi izgatók.

Az országos lapok hirt adtak már arról, hogy a nyitrai nemzetiségi bűnpör vádlottait, a nyitrai királyi törvényszék több napi tárgyalás után sulyosan elitélte.

Általában az egész bűnpör anyaga nagyon sok figyelemre méltó és jelentős tanulságot hozott felszinre; bennünket gömörieket pedig különösen azért is érdekel közelebbről, mert a fővádlottak közül a két dr. Markovics ideval ó, ráhói születésü, intelligens, művelt — ám sajnos: egyszersmind megtévelyedett — úri ember. Papi családból valók. Egyik ügyvéd, a másik orvos. Partnerük, a harmadik elitélt, szintén a művelt társadalom tagjai közül való: pap, Csulik Lajos ág. ev. lelkész.

Mindaháróm perfekt beszél magyarul. Hiszen magyar iskolakban tanultak valamennyien. De azért érezni egy se érez magyarul. A hogy az ügyész mondotta a vádbeszédben: „Ez a triász valóságos közkereseti társaság; a magyar nyelv és magyar állam ellen való gyülöletre alapitva."

A sok között ez az egyik és nagyon szomoru tanulság — Ime: a magyar iskolák leghazafiasabb irányú működése és nevelő törekvése is meddő maradhat egyes olyan növendékek lelkében, a kik az iskola falain kivül talan a családi környezetben, vagy később a férfi korban olyan életiskolába kerülnek, mely az igazság helyett hazugságot, hazaszeretet helyett utópikus ostoba és beteges ábrándokat csepegtet sziveikbe.

Az egész tót nemzetiségi fészkelődésnek kiindulási pontja és ürügye nem más, mint valóban mondvacsinált hazugság. Az ő agitátoraik ugyanis állandóan azt, a tények által folyton megczáfolt silány állitást hiresztelik a hiszékeny nép előtt, hogy a magyarok elveszik a tótok nyelvét. Holott csak annyi az igaz, hogy meg akarjuk őket tanitani magyarul is, a minek a hol sikerült, még nem vallotta kárát egyetlen egy tót sem. De azért, a kinek nem tetszik, hát akár egész életében se beszéljen egy szót se magyarul. Itt az élő példa maga Csulik Lajos ág. ev. lelkész ur, a ki — bár teljesen birja a magyar nyelvet — a bűnpör tárgyalása alatt is kihivóan mindig tótul szónokolt. Persze: ez csak gyerekeskedés volt tőle. Komoly, férfias magatartásnak nem lehet minősiteni. Nem is vette senki se komolyan. Engedték: hadd játsza el kisded gyermekjátékait, beszélhet itt Magyarországon akár csagatáj nyelven is, ha van rá tolmács.

Nincs a föld kerekségen ország, a hol a polgárok szabadsága annyira tiszteletben tartatnék, mint éppen Magyarországon.

Nézzük csak Angliát Irországgal, Német és Oroszországot a lengyelekkel szemben!

És éppen ezért mondhatjuk, hogy a tót nemzetiségi, pláne, a hogy Markovicsék mondták: „nemzeti" párt vezérembereinek mozgolódása már nem is bűn, hanem még ennél is több: egyenesen — ostobaság.

Mit akarnak ezek az emberek tulajdonképpen? Azt talán maguk sem tudják. Külön tót nemzet nincs. Törvény szerint csak egy nemzet van Magyarországon: a magyar. A nemzetiségeket csak mint társadalmi csoportokat lehet elismerni az egységes magyar nemzet és állam keretében. A ki ennek ellenkezőjét vallja: az izgatást követ el a magyar állam ellen, (tehát államfogházba jut, mint Markovicsék), de még ostobaságot is, mert nem tudja még csak megközelitőleg se urát adni izgatásának, nem tud becsületesen, őszintén felelni egyik agitátor se arra a kérdésre, hát tulajdonképpen miért is mozgolódnak, lázonganak és lázitanak? Mi a czéljuk? Csak nem külön Tótország? Hol, miből? — A csehekkel való egyesülés? . . .

Hiszen ők maguk tagadják mindezt, hogy ez volna a czéljuk. Most ebben a bűnpörben is váltig azt hangoztatták, hogy ők a magyar államnak hűséges fiai.

Tehát csak éretlen gyerekes fészkelődés az egész! Legfölebb talán egyeseknek — kenyérkereset. Üzlet, a mely jól jövedelmez. Olyanforma, mintha a csínytevő inas gyerek összebeszélne az üveges boltossal, hogy időnkint beveri az urak ablakait, a haszonból aztán majd osztozkodnak. A háztulajdonosok boszankodnak és ha a tettest megcsipik: akkor aztán a tettes tagad. „Én nem voltam, én nem tettem."

Igy volt ebben a pörben is. Hiába bizonyitottak tanuk, irasok. A tettesek — tagadtak. Verték a mellüket, hogy ők nem tettek, nem lattak, nem szóltak semmit. Ok igaz hű fiai a magyar hazának.

Akárcsak a csínytevő iskolás gyermekek!

Hát ebből az a tanulság ismet, hogy az ilyen „hazaárulók" nem veszedelmesek — a hazára nézve, csakis a saját népükre, amelyet pusztan csak sajat önző czéljaikra kihasználni akarván, mákonynyal, maszlaggal itatnak-etetnek, hogy aztán oda vihessék a kóválygó tömeget, a hová nekik tetszik. — Ki hinné például, hogy ezek a Markovicsok, a kik a tót népgyűléseken a magyar állam nyelvi szettagolását hirdették, a tót népet a magyar elleni gyülöletre izgatták, a törvényszék előtt pedig váltig a magyar állam igaz hű fiainak vallották magukat, — hogy ezek a Markovicsok a köznapi eletben a vágujhelyi tót népbanknak (Pomocnica-nak) az igazgatói és ügyészei! Tudjuk hát, hogy az ilyen önzetlen tót nemzetieskedés némi anyagi haszonnal is jár, kivált ha a bank könyvelőjének neve alatt még „Povarszke Noviny" czim alatt népboldogitó lapot is szerkesztenek, hogy igy a hazafias eszmék annál inkább terjedhessenek! . . .

Szegény becsületes jó tót nép, mennyire visszaélnek a te jóságoddal, hiszékenységeddel a te saját — apostolaid!

Izgatnak, ámitanak csak azért, hogy felzaklatott lelki állapotodban saját önző czéljaikra annál könnyebben felhasználhassanak.

Hát az ilyen „apostolok"-kal csakugyan el kell már egyszer bánni alaposan. Nem kell belőlük martirokat csinálni, de el se kell nézni és kiváltkép nem szabad „eltussolni", elsimitani a visszaéleseiket, hanem le kell őket leplezni nyiltan, pellengére állitani és megbüntetni. Az ablakverő varga-inasokat nem szokás felakasztani, de bizony ha megcsipjük ökelméket — hiába tagadnak és ficzánkolnak — megfricskázzuk, megvirgácsoljuk és megczibáljuk a füleiket.

Igy kell ezekkel a nemzetiségi csínytevő suszterinasokkal is, a kiknek most az utóbbi időkben nagyon felnyílott a szemük és ki tudja miért — miért nem, nekibátorodva itt is, ott is gyülöletre izgatnak a magyar nyelv és magyar állam ellen.

Nálunk Gömörben szerencsére kevés ilyen lelketlen izgató akad, vagy legalább kevés mer nyiltan fellépni, de akiket megcsiptünk: azok azon mód el is vették megérdemelt büntetéseiket, ha nem is a polgári de legalább az ág. ev. egyház hazafias alkotmányának törvényei szerint, a melyek nem türnek pánszlávizmust és igy nem türnek olyan férfiakat sem, mint amilyenek Engler és Krafta lelkész urak voltak, kiket tavaly ugratott meg innét a gömöri esperesség fegyelmi hatósága.

Hát igy is kell: a csinytevő nemzetiségi inasgyerekeket meg kell virgácsolni, az egyháziakat az egyházi fenyitékkel (mint Engleréket) a világiakat az állami törvények erejével, mint most Markovicsékat.

A becsületes jó tót nép érdekében kell ezt ugy tenni, a mely a maga egészében mindig hű és igaz testvérje a magyarnak, csak holmi lelketlen izgatók próbálgatják őket elszakitani tőlünk, és felzavarni érzelmeiket, rosz utra vezetvén a hiszékeny tömeget, mely aztán később öntudatra ébredve, kárvallottan látja be, hogy csak maga-magának ártott, mikor hitt az ámitók beszédének.

Az ilyen Markovics-féle perek és itéletek nyitják fel legjobban a nép szemét. Ezért tehát csak rajta, példát kell szolgáltatni mindenfelé. A vásott kölyköket — ha megérdemlik — meg kell fenyiteni! —*r.*—*l.*

A kaszinó közgyülése.

Még sohasem tapasztalt érdeklődés mellett folyt le e hó 8-án a kaszinó közgyülése, melynek különös érdekességet kölcsönzött a tisztikar és a választmány megalakitása. Leginkább az volt az oka, hogy a kaszinó eddig beiratkozott 165 tagja közül mintegy 90 jelent meg.

Az összegyülteket d. u. 3 órakor *Kubinyi* Aladár elnök meleg szavakkal üdvözölte, mire alkalmi elnökül *Baksay* István kir. tanácsost választották meg, ki a közgyülést megnyitotta.

Erre Kubinyi Aladár általanos figyelem mellett tartotta következő megnyitó beszédét:

Tisztelt Közgyülés!

A kaszinó 1902. évi beléletéről következőkben van szerencsém évi jelentésemet előterjeszteni:

A kaszinó élete a mult évben nyugodt, zavartalan volt.

Bár a tagok száma az előző évekhez képest nem változott, most is 170—180 között hullámzik; mégis észre lehetett venni, hogy bizonyos érdektelenség kapott lábra, hogy a helyiségek látogatottsága megcsökkent.

Ez a tünet összefügg azzal az általánosan tapasztalható érdektelenséggel, azzal az általános közönyösséggel, a mely ma társadalmi és közéletünket jellemzi.

De nem lehet tagadni az összefüggést azzal sem, hogy helyiségeink ma már az igényeknek meg nem felelnek, különösen a szellőztetés hiánya sokakat visszatart; mert a füstfelleggel telitett helyiségek kellemes tartózkodási helyül nem szolgálhatnak.

A kaszinói élet feléléenkitésére irányzott törekvések sem vezettek kivánt sikerre, a mulatságokat erőszakolni nem lehet, nagyon meggondolandó, hogy a mai nehéz viszonyok között tagjainknak ilyen önmegadóztatása nem járna-e tulságos teherrel?

Igaz, hogy a testvér társadalmi egylet — a polgári kör élete élénkebb, — de ne feledjük azt, hogy a mi tagjaink ott állanak az ő hátuk megett, de mi az ő tagjaik ilyen támogatására nem számithatunk, nem azért, mintha nem akarnák, de mert a viszonyok nem engedik.

Az igazgatóság zajtalan munkáját folytatta; azt a czélt, a mit kitüzött elérte; erőt gyüjtött, ma 9699 kor. 52 fillér vagyon áll rendelkezése alatt, melynek összegében az 5 db. takarékpénztári részvény egyenkint csak 400 koronájával van számitva, a kaszinó fejlesztését most már gyorsabb tempóban meg lehet kezdeni.

Az előintézkedések megtörténtek arra, hogy a régi pénzügyigazgatósági épület emeleti részét a várostól bérbe vehetjük.

Megtörténtek az előmunkálatok, a költségszámitások a szükséges átalakitásokra is.

Ezeket a kérdéseket az igazgatóság előbbre csak azért nem vitte, mert mandátuma lejárt, nem akarja utódjának kezét megkötni és mert idő van a további előkészitésre, a mennyiben ez év ősze előtt ugy sem történhetnék meg az áthelyezkedés.

Azok az értékesebb butordarabok, a melyek bármely más helyiségbe átvihetők, kijavittattak; e czimen 448 kor. 60 fillér kiadás merült fel.

Minden értékkel biró magyar lapot és folyóiratot hordatunk, e szerint kiadásunk 780—800 korona között váltakozik.

Rendeztük majd 2300 munkából álló nagyon értékes könyvtárunkat, beolvasztásával a Sárközy könyvtárnak; e czimen 1004 kor. 14 fillért adtunk ki, és még 750 korona kiadás vár reánk, a mely könyvek kötése után állt elő.

Ez értékes könyvtár elkerülhetlenné tette, hogy annak szakszerü kezelését biztositsuk, könyvtárnokul buzgó és fáradhatlan tagtársunkat Zachar Gusztávot sikerült megnyerünk.

Tisztelt közgyülés!

A viszonyok változtak, változniok kellett a társadalmi intézményeknek is.

Ma a kaszinónak nem az a hivatása, mint akkor volt, a midőn az elfojtott politikai élet oda vonult lélekzetet venni, nem az a czélja, hogy politikai góczpont legyen, hogy bármely különleges érdek szolgálatába szegődjön.

Mint társadalmi egyletnek, társadalmi feladata van, s ez nem lehet elkülönző, de harmonizáló kell hogy legyen.

A társadalmat kell emelnie és nemesitenie. Arra kell törekednünk, hogy az egymással való gyakoribb érintkezés, az eszméknek és gondolatoknak kicserélése lecsiszolja a társadalmi élet szögletességeit egymás megértését, egymás megbecsülését eredményezze és munkálja a társadalmi egybeforradást; másrészről komolyságával és higgadtságával a közmüvelődést segitse elő.

Soha nem volt nagyobb szükség, mint ma van arra, hogy a kaszinó a tisztességes emberek szövetkezete legyen, a társadalom erkölcsi erejét emelje és képessé tegye arra, hogy önmagából kilökje a salakot és ezzel a természetes kiválasztási processussal önmagát gyógyitsa ki.

De nem folytatom tovább.

Midőn ennek a nagytabecsült egyletnek elnökségétől erőim fogyatékossága miatt megválni készülök, azokat az elveket, a melyek engemet eddigi müködésem alatt vezettek és lelkesitettek, röviden jelezni kivántam.

Tisztelettel kérem mé tóztassanak jelentésemet tudomásul venni.

A jelentés tudomásul vétele után vármegyénk ékesszavu alispánja *Bornemisza* László emelkedett szólásra Tanui voltunk — ugymond — szeretve tisztelt elnökünk mult évi tevékenységének és eredményes munkásságának. De ha nem lettünk volna tanui, akkor is megnyugvással vehetnők tudomásul a felolvasott jelentésből azt, hogy a kaszinó sorsa megbizható, jó kezekben van letéve. — Az elnök által jelzett magas eszméket és irányzatokat el kell fogadnunk világitó szövétnekül a jövőre s nem szabad megengednünk, hogy a bennünket elválasztó pontok kiélesedjenek, de bennünket egymáshoz közel hozó irányzatot kell támogatni. Nagy tetszéssel fogadott beszéde végén megköszöni az elnök müködését s kéri, vigye tovább is a tagok osztatlan bizalmából reá ruházott tisztet munkakedvvel és kitartással. (Lelkes éljenzés.)

Kubinyi Aladár elnök hálás szivvel fogadja a bizalom és megtiszteltetés impozáns nyilvánitását. Bár szivvel, lélekkel ragaszkodik a kaszinóhoz, mégis érzi erői fogyatékosságát s el volt tökélve, hogy eddig viselt tisztéről lemond, de miután látja, hogy a kaszinó nehéz idők előtt áll, meghajlik a közbizalom előtt annyival inkább, mert érzi, hogy a kaszinói társaságot együtt kell tartani s tudja, hogy a *társadalom magvát* képező kaszinó ezután sem megy tulságba, hanem igyekszik mindig a helyes uton haladni.

A közgyülés egyhangu lelkesedéssel kiáltotta ki elnökké *Kubinyi* Aladárt, penztárnokká ujra *Zachar* Gusztávot, haznagygyá: *Samarjay* Jánost, ügyészszé dr. *Rárossy* Gyulát, jegyzőkké dr. *Baksay* Dezsőt és dr. *Glauf* Pált választották. *Molnár* József inditványára — miután most a kaszinó uj aera előtt áll s kivánatos lesz a műszaki véleményt irányadóul venni — *Jaczkó* Pált az igazgatóságba egyhangu lelkesedéssel beválasztották.

A számvizsgáló bizottság jelentése szerint a mult évben 7397 korona 49 fillér volt a bevétel, a kiadás 7392 korona 72 fillér, maradvány 4 korona 77 fillér. — A vagyon 1903. január 1-én 9699 korona 52 fillér. — A követelésből 90 korona értékü dijnyugta törültetik.

A jelentés tudomásul vétetett s *Zachar* Gusztáv pénztárnoknak a közgyülés elismerése és köszönete kifejezésével megadta a felmentvényt.

A jövő évi költségelőirányzat is elfogadtatott; bevétel e szerint 6554 korona 77 fillér, kiadás 6529 kor. 61 fillér, maradvány 25 korona 16 fillér.

A Sárközy-könyvtár átvételéről a végleges leszámolás beterjesztetett s ezután megalakittatott a választmány szavazás utján. Beadatott összesen 82 szavazat. Megválasztatott 36 rendes és 6 póttag; és pedig:

Abonyi Pál, *Baksay* István, *Bodor* István, *Bornemisza* László, *Cseh* István (uj), *Czinke* István, *Dapsy* József, *Fábry* János, *Farkas* Abrahám, *Farkas* Zoltán, *Glauf* Pál, *Hamaliár* Lajos (uj), *Institórisz* Endre, *Józsa* Antal, dr. *Kármán* Aladár, *Kishonthy* Gyula, *Kolbay* Sándor (uj), dr. *Kovács* László (uj), *Kubinyi* Andor (uj), *Kubinyi* Ferencz, *Lengyel* Samu, *Lengyel* György, *Lukács* Geza, dr. *Löcherer* Tamás, *Madarasz* Pál, *Máriássy* László, dr. *Meskó* Miklós, *Medveczky* Sándor, *Molnár* József, *Ragályi* Géza, *Szakall* Vincze, *Széman* Endre, *Törköly* József, dr. *Veres* Samu, dr. *Zehery* István rendes tagokká, *Badinyi* Gyula, *Barna* Imre, *Geduly* Géza (uj), dr. *Lichtschein* Adolf (uj), *Ragályi* István (uj) és *Szomolnoky* Antal póttagokká.

Ezzel a közgyülés az elnök zajos és lelkes éltetésével véget ért.

Pályázati eredmény.

A rimaszombati egyesült prot. főgimnázium uj épületének emelésére beérkezett ajánlatokat folyó hó 7-én délután bontotta fel a kiküldött épittető bizottság. A gyülésen jelen voltak *Bodor* István elnöklete alatt: *Badinyi* Gyula, *Baksay* István, *Czinke* István, *Fábry* János, *Institórisz* Endre, *Kerekes* Dezső, *Loysch* Ödön igazgató, *Tóth* Béla müvezető épitész és dr. *Zehery* István s számos ajánlattevő nemcsak Rimaszombatból, hanem az ország különböző részéről is. A *teljes felépitésre* a következők tettek ajánlatot:

Lemberger S. és fiai Budapestről . . .	212473·30 fill.
Szilvássy Nándor Rozsnyóról	206682·94 „
Wind István Egerből	208869·16 „
Szvoboda Gyula Tata Tóvárosból . . .	208525·52 „
Radnay József és *Csimár* Budapestről 210357 kor. 09 fillér, melyből 3% ot enged, tehát lesz, ...	204047·07 „
Pitta Lipót Rimaszombatból	215796·62 „

A kőmüves, talajburkoló, ács- és cserépfedő munkára ajánlatot tettek *Kala Géza* és *Varga Lajos* Rimaszombatból 134976 kor. 30 fillér.

A kőfaragó munkára: *Naményi* Ödön Budapestről 17264 kor. 85 fillér, *Beck* Sámuel Erdőbényéről 16000 kor. 64 fillér, *Belloni és társa* Detváról 17080 kor. 25 fillér, *Csordás* József Rimaszombatból 12749 korona 12 fillér lépesők nélkül.

A talajburkoló munkára: *Walla* József Budapestről 5814 kor. 40 fillér. *Chrisztofóli* Vincze Budapestről 5326 kor. 45 fillér. *Melocco* Péter Budapestről 5675 kor. 51 fillér, *Testori S. és társa* Budapestről 4439 kor. 15 fillér.

Cserépfedő munkára: *Schulz* Lajos Szucsanyból 5472 kor. 93 fillér.

Bádogos munkára: *Zsuffa* Kálmán Rimaszombatból 10054 kor. 56 fillér.

Szobrász munkára: *Csordás* József Rimaszombatból 2120 kor., *Stanbach* Lajos Budapestről 1845 kor. *Vögerl* Lajos Budapestről 3094 kor.

Asztalos munkákra: *Zimmermann*, *Lux* és *Kosik* Dobsináról 24028 kor. 09 fill., *Lovas* Lajos Rimaszombatból 24370 kor. 38 fill.

Vas munkákra: *Braun* Zsigmond Rimaszombatból 5274 kor. 40 fillér.

Üveges munkákra: *Glatz* András Budapestről 3649 kor. 87 fillér. *Haas* Salamon Rimaszombatból 2675 kor. 38 fillér. *Péter* Jakab Rimaszombatból 4124 kor. 98 fill.

Vas kályhákra: *Zwillinger* Manó Budapestről 4274 kor., *Herzóg* Sándor utódai Budapestről 4891 kor., *Haufel* Sándor Budapestről 5646 kor., *Braun* Zsigmond Rimaszombatból 3871 korona.

Szobafestő munkára: *Pillár* János Rimaszombatból 2714 korona 10 fillér.

A beérkezett ajánlatok átszámitása jelenleg folyamatban van. — Az igazgatóság szivességéből közölt, e kimutatásból azt a tényt emeljük ki igaz örömmel, hogy helybeli és megyénkbeli épitész iparosaink oly szép számban és csaknem minden munkából a legelőnyösebb ajánlatokkal szerepelnek a pályázatban.

Hirek és vegyesek.

Olvasóinkhoz. Tisztelettel felkérjük lapunk mindazon olvasóit, kik még az előfizetést meg nem ujitották avagy hátralékaikat ki nem egyenlitették, hogy ugy az előfizetés megujitását, mint a hátralékos előfizetést kiegyenliteni sziveskedjenek. Tisztelettel

a „GÖMÖR-KISHONT“ kiadóhivatala.

Óvázió az alispánnak. A vármegyei közigazgatási bizottságnak folyó hó 9-én tartott ülésében Hámos László főispán szép szavakkal emlékezett meg arról az eseményről, hogy vármegyénk közszeretetben álló alispánja Bornemisza László mostanában töltötte be közszolgálati idejének 25-ik évfordulóját, kivánva neki, hogy époly fontos, mint diszes állásában az isteni gondviselés őt sokáig megtartsa. Az egybegyült bizottsági tagok hosszantartó lelkes éljenzéssel tüntettek az alispán mellett, a ki meghatva mondott köszönetet.

Estély a főispánnál Hámos László főispán folyó hó 9-en fényes estélyt rendezett a megyeházán levő lakásának termeiben. A főispánnak szivesen látott vendégei voltak: Bornemisza Lászlóné, Hevessy Bertalanné, Hevessy Mara, Mariassy Lászlóné, Madarassy Gyuláné, Molnár Józsefné, Török Klemma urhölgyek és Bornemisza László, Bornemisza Elemér, Forneth Gyula dr., Gundelfingen József, Hevessy Bertalan, Kubinyi Andor, Komáromy István, Lukacs Geza, Mariassy László, Mihalik Dezső, Máriássy István, Molnár József, Dr. Mesko Miklós és Ragályi Geza urak. — A jelen lévőket a házi gazda szokott vendégszeretetével és páratlan figyelmével halmozta el. Hogy távolléte miatt Hámos Lászlóné az estélyen nem vehetett részt, e felett a vendégek igen sajnálkoztak. Szép felköszöntőket mondottak: Molnár József a házi gazdára, Hevessy Bertalan a jelen lévő hölgyekre, Hamos László vendégei egészségére üritett poharat. Mihalik Dezső pedig megszokott szellemes toasztjában a távol levő háziasszonyt éltette. Kitünő franczia vacsora mellett a társaság a hajnali órákig a legjobb kedvben együtt maradt.

Tanári vizsga. Borsody Károly jeles képzettségü végzett tanár jelölt e napokban tette le a kolozsvári „Ferencz József“ tudomány egyetemen a tanári szakvizsgát. — Gratulálunk!

Kriston Szabó János. Még a Horváth János temetésén hullatott könyczeptől nedves a szemünk és máris városunknak egy ujabb veszteségéről kell beszámolni. Kriston Szabó János, a polgárság egyik legkiválóbb férfia, a helybeli általános ipartestület elnöke, városi közgyám és a függetlenségi part alelnöke halt meg folyó hó 5-én. Egyszerü, derék, becsületes ember volt, azok közül a rimaszombati polgárok közül való, a kikről nagyon gyakran hallottam egy hozzám közel álló, sajnos már megboldogult, vezérférfiut igy nyilatkozni: „A rimaszombati polgárnál becsületesebb ember nincs a világon“. Folyó hó 7-én délután 3 órakor kisértük örök nyugvóhelyére. A város közönségének részvéte impozáns módon nyilatkozott meg a temetésen. Mintha csak városunk épületének egyik támaszoszlopa dült volna ki, olyan szomorusággal és félelemmel tekintettünk a némaságában is beszélő koporsóra. A temetésen az ipartestület tagjai zászló alatt vettek részt, s Szalóczy Daniel megható imája után Pichler Győző orsz. képviselő szivhez szóló beszédet mondott a függetlenségi part nevében. Bár csak adna nekünk az Isten uj oszlopokat a régiek helyébe!

Anyakönyves kinevezések. A belügyminisztérium vezetésével megbizott miniszterelnök Gömör-Kishontvármegyében a sebespataki anyakönyves kerületbe Piacsek Kamiló körjegyzőt, a jénetbe Csabay Béla körjegyzőt anyakönyvvezetővé nevezte ki.

Egy ügyvéd végrendelete. Pongrácz Gyula Kassán csendes visszavonultságban élő ügyvéd, ki mint pénzügyőri főbiztos hosszu ideig lakott városunkban, végrendeletében, mint a „Független Magyarország“-ban olvassuk, 20 drb. rimaszombati takarékpénztári részvényt hagyott a magyar képzőművészeti akadémiának ösztöndij alapul, 20 drb. tornallyai takarékpénztári részvényt pedig a magyar országos szinügyi nyugdij alapnak Ennek kamatait oly elagott magyar vidéki szinész kapja, ki a magyar nemzetiség terjesztésében a haza előtt érdemeket szerzett. Az elhunyt vagyonát különböző jótékony czélokra osztotta szét.

Eljegyzés. Ifj. Kathona Kálmán gortva-kisfaludi ev. ref. tanitó eljegyezte László János polgártársunk s a helybeli ev. ref. egyház érdemes algondnokának kedves és müvelt leányát Zsuzsikát Üdvözöljük a jegyespárt!

A polgári olvasókör választmánya Rábely Miklós elnöklete alatt ülést tartott, melyen a rendes évi közgyülés megtartása idejéül folyó hó 15-én vasárnap délután 3 órát állapitotta meg. A közgyülés tárgysorozata a következő: 1. Elnöki megnyitó. 2. A mult évi közgyülés jegyzőkönyvének felolvasása. 3. Jelentés az egylet 1902 évi müködéséről. 4. Számvizsgáló bizottság jelentése. 5. Elnök, alelnök, jegyző, pénztárnok, 36 választmányi tagnak választása 1 évi időtartamra 6. Inditványok előleges bejelentéssel.

Sarlay Pál. Lapunk zártakor értesültünk a multkor a Sarlay Pál ajnácskői földbirtokos elhunytáról s térszűke miatt nem emlékezhettünk meg róla ugy, a mint megérdemelte. Az elhunyt puritán jellemü, magas müveltségü világlátott és élettapasztalatokban gazdag férfiu volt, kinek legfőbb vonásai: vasakarat, jellemszilárdság és páratlan munkakedv voltak. Egész életét érdekessé és változatossá tette a sors. Mint igazi selfmademan már ifju korában munkához szokott és sok nehéz megpróbáltatáson ment keresztül. Mérnöki oklevelét megszerezve, az erdélyi vasutak épitésénél dolgozott. Páratlan szorgalommal, erős elhatározással látott hozzá a nyelvek tanulásához, minden szabad idejét olvasásra és tanulásra forditotta. Ő nem ismerte a könyelmü, léha életet, csak a fáradságos munka és önmüvelés kötötte le. Anyanyelvén kivül nyolcz nyelvet tanult meg s ezeket folyékonyan beszélte. Az erdélyi vasutak munkálatának befejezése után Amerikába ment s itt, mint a császári udvar kedveltje magas müveltségével, egyenes nyilt modorával megszerettette magát. Hat évet töltött Amerikában s azután élettapasztalatokkal gazdagon, kedvező anyagi viszonyok között került haza, hol birtokot vásárolt s gazdálkodni kezdett. Détérben, Ajnácskőn vezette kiterjedt gazdaságát, sok tudással, munkakedvvel és hatalmas akaraterővel. Rend és pontosság tekintetében mindig kiváló volt s valóságos minta-gazda lett belőle, kit mindenfelé becsültek, tiszteltek, cselédei szerették és hűségesen szolgálták. Mint családfő gondos és odaadó volt. Mindig az lebegett előtte, hogy családi tüzhelyét a megelégedés és jólét boldogitó érzete sugározza be. — Középiskoláit Losonczon végezte s 1849 ben tanuja volt Losoncz felgyujtásának. A forradalom lezajlása után 1851 ben Bécsbe ment, hol a politechnikumot elvégezte s a gazdasági oklevelet is megszerezte Itt sajátitotta el a franczia, angol és spanyol nyelvet. 1864 ben az amerikai expeditio alkalmával, mint a geniecorps tagja Miksa császárral Mexikóba ment ki, kinek chapultepeci udvarában mint meghitt mérnök és nyelvismereténél fogva mint tolmács szerepelt s a császári park alapitásában is közreműködött. Részt vett 1863-ban Puebla ostrománál s jelen volt a következő évben Mexiko fővárosban Miksa osztrák főherczeg mexikói császárrá proklamálásánál. A császár gyászos halála után előbb Oaxaca, Tehuantepec és Akapulkoban tartózkodott, majd az egyesült államokba ment, hol San Francisco táján a Pacific vasutat épitette. 1870-ben tért vissza. San Franciscoban ült a „Golden City“ nevü hajóra mely California déli csucsán a St. Lucos fok mellett zátonyra került s léket kapván sülyedni kezdett. Az utasok csakis életüket mentették meg s nagynehezen eljutottak a kopár partra, hol 9 napig voltak kénytelenek időzni s miután kevés élelmet mentettek meg, gyökerekkel táplálkoztak. Végre 9 ik napon egy angol hajó felvette őket s visszavitte San Franciscoba, ahonnan New-Yorkon át Hamburgba jutottak. — Itthon az épülő keleti vasutnál nyert alkalmazást mint főmérnök, utóbb a Teleki Domokos és György gróf uradalmának jószág-igazgatója lett 1878 ig, - mikor détéri birtokára vonult vissza. Özvegye, két leánya: Helén, — gróf Vayné kisfiával Tiborral, a kedves unokával, — Irén férj. Prileszky Istvánné és az elhunyt fia dr. Sarlay Samu belügyminiszteri fogalmazó lesujtva gyászolják a család nemeslelkü fejét, kinek hült tetemeit f. hó 6-án d. u. 3 órakor nagy részvét mellett temették el az ajnácskői családi házból. Nyugodjék békében!

Gazdasági cselédek megjutalmazása. *Hámos* László főispán előterjesztésére a nagymélt. m. kir. földmivelésügyi miniszter — vármegyénk területéről 5 gazdasági cselédet és 3 gazdasági munkást jutalmazott meg 50—50 korona pénzjutalommal és elismerő okleveilel. Ezen jutalmakat a főispán szép szavak kiséretében folyó hó 9-én a vármegyeház kisebb gyüléstermében, a közigazgatási bizottság ülése alkalmával — átadta a jutalmazottaknak — buzditva őket a további becsületes és hűséges munkára.

Eljegyzés. Folyó hó 15-én jegyezte el Nyustyán Franczisczcy Emmát Mácsay János.

Markovics és társai nemzetiségi bűnpöre. A nyitrai törvényszék folyó hó 7-én hirdette ki az iteletet Markovics Rezső dr. és társai nemzetiségi bünpörében. A törvényszék mind a három vádlottat vétkesnek nyilvánitotta a büntető törvénykönyv 172. szakaszának második pontjába ütköző nemzetiség ellen való izgatás vétségében és Markovics Rezső dr. vágujhelyi ügyvédet öt hónapi államfogházra s ötszáz korona pénzbüntetésre, Markovics Gyula dr. vágujhelyi orvost két hónapi államfogházra s kétszáz korona pénzbüntetésre, Csulik Lajos ó-turai ev. lelkészt pedig három hónapi államfogházra s háromszáz korona pénzbüntetésre itélte. Elhatározta továbbá a törvényszék, hogy az itéletet a pozsonyi ügyvédi kamarának, valamint Csulics egyházi hatóságának megküldi. — Ugy látszik tehát, hogy Chudovszky Géza dr. kir. ügyésznek és nekünk mégis csak igazunk volt. Fajdalommal konstatáljuk, hogy igazunk volt. A „tedd meg, tagadd meg“-féle elv ekklatáns nyilvánulását láttuk az egész tárgyalás folyamán. Bár csak tanulnának ebből a szomoru esetből a többi pánszláv agitátorok, bár csak szolgálna nekik intő példa gyanánt a nyitrai igazságos itélet. — Nem hisszük, de legalább is reméljük, hogy igy lesz.

Gimnáziumi hangverseny. A helybeli egy. prot. főgimnázium ifjusági körei folyó hó hetedikén minden tekintetben sikerült hangversenyt rendeztek. Az anyagi sikerről lapunk más helyén közölt nyilvános nyugtázás tesz bizonyságot, itt csak a hangverseny szellemi sikeréről számolunk be. Szivesen és örömest tesz-

szük ezt, a mint hogy az egész hangversenyt is szives örömest és nagy élvezettel hallgattuk végig. Nemcsak az okozott nekünk örömet, hogy a programm minden pontját a gimnáziumi fiatalság látta el nagy igyekezettel és ambiczióval, hanem gyönyörködtünk azon művészi élvezetben is, a melyet nyujtottak. Nem szokásunk valakit hiábavaló dicsérettel elhalmozni és nem követjük azt, az utat, a melyet a kritikusok a műkedvelői előadásokkal szemben rendesen követni szoktak, de azért ezen hangversenyről szólló referádánkban dicséretnél egyebet alig irhatunk. Különösen meg kell pedig emlékezni dr. V e r e s Samu főgimn. tanár urról, a ki az egész mulatságnak körültekintő intézője volt. A hangversenyt a dalkör által ügyesen előadott „Torna-induló" nyitotta meg. Ugyancsak a dalkör által előadott programm egyik késöbbi pontját képező dalegyveleg szép összhangjába volt alkalmunk gyönyörködni. A precíz betanulás és a siker M a t o l c s y Pál áll. el. iskolai tanitó érdeme, a ki fáradságot és időt nem kimélve tette képessé a dalkört a kiválló előadásra. A főgimnáziumi zenekar egy operette részlet és egy induló eljátszásával mutatta be karmeterének és tagjainak ügyességét, szorgalmát és képességét. Fülöp Kálmán egy operanyitányt adott elő zongorán. A darab nehézségeit könnyü szerrel győzte le és a zenéhez való kétségtelen nagy tehetségét teljesen érvényre juttatta. Tarpay Nagy Lajos egy vig monológ ügyes elszavalásával nevettette meg a közönséget. Basthy Zoltán tilinkón kurucz dalokat adott elő olyan művészien, hogy igazán csudálkozhatunk, hogy mikép lehet abból a haszontalan kis szerszámból olyan szép hangokat elővarázsolni. Molnár József magyar dalokat zongorazott zenekiséret mellett. Igazi természetességgel, mély érzéssel és kifogástalan technikával játszott és méltán megérdemelte a közönség zajos tetszésnyilvánitását. Ennyiből állott a műsor. Az élvezet, a melyet nekünk derék diákjaink szereztek, még a teremben uralkodó hideget is feledtette velünk. A hangverseny után tancz következett, a mely csak a reggeli órákban ért véget. A jelenvolt hölgyek közül tudósitónknak a következőket sikerült feljegyezni. A s s z o n y o k: Basthy Bertalanné, özv. Beliczky Viktorné, Brauner Gyuláné, Czinke Istvánné, Eszényi Gyuláné, Gábris Lajosné, Hevessy Bertalanné, Hevessy Mara, Joós Elekné, Juraskó Jakabné, Kerekes Dezsőné, Komáromy Gézáné, özv. Kostyal Gyuláné, Kubinyi Ferenczné, ifj. Lengyel Pálné, Lakatos Istvánné, Loysch Ödönné, Lukács Gézáné, Mariássy Lászlóné, Matolcsy Pálné, Medveczky Sándorné, özv. Miskolczy Istvánné, Molnár Józsefné, Pitta Lipótné, Ruszkay Gyuláné, Saxinger Ottóné, Soldos Kálmánné, dr. Wallentinyi Dezsőné, dr. Veres Samuné és Volkó Viktorné. L e á n y o k: Badinyi Melánia, Beliczky Böske, Benyó Gizike, Brauner Lenke, Czinke Ilonka, Eszényi Ida, Fischer Margit (Tornallya), Gábris Ilonka, Gábris Malvin, Glauf Margit, Hagelbauer nővérek, Herbst Emmuska (Fülek), Horváth Ilonka, Illés Ilonka, Institórisz Mariska, Jakovetz Ilonka, Juraskó Aranka, Juraskó Gabi, Joós Micza, Kishonthy Sárika, Kubinyi Iza, Lakatos Anna, Lakatos Margit, Lengyel Erzsike, Loysch Irénke, Litkey Miluska, Lukács Margit, Máriássy Lilike, Medveczky Aranka, Medveczky Erzsike, Medveczky Kata, Pek Ilonka, Rásky Etelka, Rásky Jolánka, Repeczky Iza, Roitz Miczi, Ruszkay Margit, Scheller Anna, Saxinger Sári, Szabó Lenke, Varga Etuska, Volkó Vili, Zsigmondovits Jolán stb. stb

Érdekes törvényszéki felebbviteli tárgyalás. Folyó hó 7-ikén volt a fellebbviteli tárgyalás T ö r s Kálmán budapesti jogallgató ügyebe, aki becsületsértéssel és könnyü testi sértéssel volt vádolva. Az egész ügy olvasóközönségünk előtt úgyis ismeretes lévén, csak a tárgyalás eredményét kivánjuk regisztrálni, amely az volt, hogy a kir. törvényszék Törs Kálmán vádlottat, P i c h l e r Győző dr. védő beszédje után felmentette, illetve a kir. járásbiróság felmentő itéletét helybenhagyta.

Halálozás. A paulai Szent Vincze rendnek gyásza van. A helybeli közkórházban levő s igazán nemes önfeláldozással a betegápolásnak élő apáczák közül H o r k i Concordia Mária f. hó 7-én 37 éves korában elhunyt. Temetése a közkórházból nagy részvét mellett ment végbe f. hó 9-én. A kórházi orvosi kar és a tisztviselők is megjelentek a magasztos hivatása közben kidőlt ápolonő végtisztességtetelén, kinek hült tetemeit társnői zokogva állták körül. Nyugodjék békében!

Vizsgálat. P e r c z e l Dénes kapitány, a debreczeni méntelep id. parancsnoka, S z e r e d a számvevő százados kiséretében f. hó 4—5-én a helybeli méntelep-osztályon ruha-selejtezést tartott s a gazdasági ügyvitelt megvizsgálta. Megtekintették tüzetesen a helybeli Konzervgyárat is s annak berendezéséről és produktumairól legnagyobb elismeréssel nyilatkoztak.

Pénzintézeti közgyülések. A *rimaszombati takarékpénztár* — az osztrák-magyar bank mellékhelye — évi rendes közgyülését f. hó 26-án, a *gömörmegyei nép- és iparbank* pedig másnap, 27-én tartja.

Állategészségügyi vizsgálat. K o c z o u r e k Ferencz kassai állategészségügyi felügyelő f. hó 7—8-án felülvizsgálatot tartott, a Rimaszécsen és Balogon fellépett száj- és körömfájás eseteiben s megvizsgálta a lópatkolási tanfolyamot.

Dankó Pista nótái. Dankó Pista, hogy a hosszu betegsége alatt felmerülő költségeit fedezhesse, összeválogatta és kiadta 50 legszebb nótáját. A dalkötet N á d o r Kálmán (Budapest IV. Károly-körut 8.) kiadásában jelenik meg. A kötet ára 4 korona. A ki az igazi törül metszett magyar dalokat szereti, annak figyelmébe ajánljuk azt a kötetet. A nóták énekhangra vannak letéve zongora kisérettel.

Mulatság Királdon. Borsodvármegyének északkeleti részén fekszik Királd község, tőle pár perczynyire a hasonnevü kőszénbányatelep. Ezen telep lelkes tisztviselő kara — élén a nagyműveltségü és rokonszenves igazgatója M á r k u s Károly urral — már évek óta szerez kellemes szórakozást a közel és távolabbi vidéknek. A multakhoz hasonló fényes, de mindamellett a tulcsapongó kedélyességig fesztelen batyus mulatságot rendeztek folyó hó 7-én a mi kedves királdi szomszédaink. Délután 5 órakor külön vonat vitte ki Putnok állomásáról az ott egybegyült vendégeket. Megérkezés után a vendéglátó házaknál barátságos uzsonna, majd előkészület az este 8 órakor kezdődő hangversenyre. Az élvezetes koncert szereplői: Márkus Erzsike urhölgy és Homor Lajosné urnő zongorajátéka, Weiszenbacher Lujza és Márkus Erzsike énekduettje, majd énekes szavallata, Réhling Konrád szavallata, Réhling Konrádné czimbalomjátéka, Homor Lajos monologja, Amtshauser Kálmán humoros felolvasása egyformán kifogástalan és művészi szinvonalon álló volt, és a nemes műkedvelők páratlan buzgalma és ambitióját dicséri. — Hangverseny végeztével lucullusi lakomához ült a társaság, a melynek bontásával a putnoki banda jó zenéje mellett reggel 7 óráig páratlan jó kedélylyel folyt a táncz, hangzottak a tósztok és sorra kerültek a jó magyar noták. — Köszönetüket fejezik ki a meghivottak különösen Amtshauser Kálmánné és Réhling Konrádné urhölgyeknek, mint a kik háziasszonyi tisztöket mindvégig páratlan figyelemmel és szeretetreméltósággal töltötték be és csakis a „legközelebbi viszontlátás" reményében bocsátottak el vendégeiket a már előállott külön vonatra. — Jelenvoltak: Amsthauser Kálmánné, Bajer Ferenczné és leánya Teréz, özv. Dancsek Mihályné, Dubravszky Gyuláné, Eder Jenőné, Feleky Ferenczné (Putnok), Holzmann Sándorné és leánya Mariska (Putnok), Homor Lajosné, Intzédy Béláné (Putnok), Járdánházy Denesné és leányai: Jolán és Gizella (Putnok), Kiszely Sándorné, Kiszely Márta (Sáta), Krausz Ferenczné és leánya Jolán (Sáta,) Kricsa Viktorné, Márkus Károlyné és leánya Erzsike, Réhling Konrádné, Tersztyánszky Ferenczné és leánya Ilona (S.-szentpéter), Zsazskovszky Ferenczné (Putnok), Weiszenbacher Lujza.

A villamos világitás szinte villámgyorsan hódit. Az utczai világitást eszközlő ív- és izzó lámpák tiszta fénye, állandó ereje, mely immár 2 hét óta mit sem változott, könnyü kezelésük, napról-napra pontos kigyulladásuk: mindinkább meggyőzik városunknak óvatos, az ujitásokkal szemben tartózkodó polgárait a maguk czélszerüségéről. Sokan, igen sokan bizalmatlanul, baljós pillantással tekintettek fel az első napokban a ragyogó villamos körtékre s keresve-keresték rajtuk és bennök azóta is a hibát, a férget, mely talán egészséges fényöket előbb-utóbb el fogja pusztitani. Kellemesen csalódvan; egymásután megtérnek. Ma már szeretettel, jóbarátként köszöntik a minden estefelé egyszerre, varázsütésre megjelenő szelid fényt, mely mosolyogva daczolt a minap is a nagy széllel, a viharos esővel s csak annál teljesebbnek tünt fel a sürü, sötét köddel szemben, mely e napokban városunkra nehezkedett. Bizonyos meleg, jólesö érzés áramlik át villamos áramként mindnyájunk szivébe, hogy ez úttal nem hiába hoztunk csekély áldozatot! A drótokon végigrohanó villamos szikraként bizonyos önérzetes büszkeség lopódzik a szivekbe a gondolatra, hogy haladunk! A kalendárium a maga holdtalan holdvilágos estéivel, orrbetörő, lábficzamitó kormos sötétségével többé ki nem fog rajtunk! S íme, tömegesen sietünk a magánvilágitást is bevezettetni. Eredetileg 400 lángra tervezte a derék társaság a magánvilágitásra szolgáló lángokat — s ma az előjegyzések száma az ezret is messze tulhaladja! S ebből ismét a köznek is lesz haszna, mert a villamos részvénytársaság — mint értesülünk — 26 lánggal fogja szaporitani 1000 magánláng után a közvilágitásra szolgáló lámpák számát ingyért! Szóval minden tekintetben meg lehetünk s meg is vagyunk elégedve. Azokra a gáncsoskodókra pedig, a kik még most is zsörtölődnek a villamos világitás bevezetése miatt és pedig csak azért, mert a természetök a gáncsoskodást már annyira megkivánja, mint más ember a fényt és a levegőt: ezekre valóban pompásan illik egy közöttünk élő és köztiszteletben álló, csendes öreg urnak következő humoros hasonlata: vannak emberek, a kiknek semmi sem tetszik. Ezek, ha megállnak a 300 méter magas Eiffeltorony előtt, bizonyára igy szólnak: „Hát ez is valami?! Ha legalább 3 méterrel magasabb volna, hát akkor csak érne valamit!"

Tűz. Köviben f. hó 3-án reggeli 2 órakor a külön álló nagy torony ismeretlen okból kigyulladt és annak belső felszerelése: 2 nagy harang, valamint az értékes torony-óra a tüz martalékául esett. A még csak tavaly felszentelt 20 métermázsa nehéz harang, midőn 5 óra felé lezuhant, egy borzasztó tüzlátványt okozott; egy órával később lezuhant a másik nagy harang is. A község lakossága kimondhatlan aggodalommal szemlélte a veszedelmet, menteni lehetetlen volt valamit is. A veszély azonban legnagyobb volt midőn egész napi égés után esti 9 órakor a tetőzet összeroskadt s egy égig emelkedő tüz-oszlopból származható tüzlavinától féltettük egész községünket. De az isteni kegyelem megvédett a további veszedelemtől, bár a kár ugy is meghaladja a 16 ezer koronát. — Köszönet M ü l l e r Sándor bányafőnök és segitségünkre küldött személyzetének, nemkülönben Rákos, Nandrás és Deresk községek elöljárósága s emberbarátainak a nyujtott segitségért. —o.

Korcsma szaporitás. Murány község képviselőtestülete e napokban tartott közgyülése 10 szavazattal 4 ellenében határozatot hozott egy 4-ik korcsma létesitése ügyaben. Eltekintve attól, hogy közerkölcsiség szempontjából sem kivánatos a jelenleg fennálló 3 nyitott korcsma és azonkivül zárt edényekben való szesz árusitás 4 helye mellett, egy ujabb, csak erkölcsrontó és vagyoni sülyedést okozó korcsmanyitás feleslegessé válik ez a naponta kiterjedést nyerő, Amerikába való kivándorlás folytán apadó népesség számánál fogva; de kereskedelmi vagy forgalmi tekintetből sem óhajtható ez, mert concurrencia bőven van és az épitendő Garamvölgyi vasut a forgalmat ugy is tetemesen apasztani fogja. Remélhetőleg e sorok tartalma el nem kerüli figyelmét azoknak, kik hivatva lesznek, hogy az italmérési engedély megadását illetékes helyen megakadályozzák.

Agyonlőtt kerülő. B á t k i László, aggteleki utiőr titokzatos módon ért tragikus véget. Mult héten szerdán a hosszuszói utiőrrel együtt elment Rozsnyóra, hogy fizetését felvegye. Társával együtt a pénz átvétele után hazaindult, s társa szerencsésen meg is jött, azonban Bátkit hiába várta családja, s mikor harmadnapra sem jött, keresni kezdték. Nemsokára megtalálták a lakásához közel levő luczernásban az 50 éves erőteljes férfit vérbefagyva holtan. Homlokán több zuzódás, arczán és halánték táján lövés helye volt látható. A vizsgálat megindult s dr. M é s z á r o s István kir. ügyész közbenjöttével folyó hó 9-ikén dr. Z e h e r y István és dr. F o r s t i n g e r Oszkár ragályi körorvos felbonczolták a hullát, kiderült, hogy a kerülő nem nagy távolságból két lövést kapott, az egyik az arczcsontban megakadt, a másik a jobb halántékon behatolva az agyat sértette és a bal halántéktájon megállott s rögtöni halált idézett elő. A tettest mindeddig hiába keresik.

Szinház. Szerdán este kezdte meg a szereplését városunkban K i s s Pista társulata. Nagy általánosságban az eddigi előadások után csak dicsérettel nyilatkozhatunk a társulat művészi erejéről és igyekezetéről. A bemutató előadás „A baba" még egy kisse gyengébb volt, ámbár Serfőzy Etel, Dombi Ilona, Kiss Pista, Halasi Béla és még többen már itt éreztették tehetségüket. — Csütörtökön Briense hires drámája „A vörös talár" került szinre. H. Fehér Erzsi Janette szerepében tökéletes alakitást produkált. Nagyon tehetséges nő, a kinek minden qualitása meg van ahhoz, hogy rövid idő alatt hires szinésznő legyen. Halasi Béla, mint Etehepare igen jó volt, valamint Kovács Sándor is jól játszotta Mariton szerepét, azért egy hibája van, hogy a kezével nem tud mit csinálni. — Pénteken a „3 pár czipő" énekes bohózatot adták telt ház előtt Serfőzy Etel kitünően játszott (Zéni) szerepében, valamint Sz. Nagy Imre is kitünő partnera volt. Kisebb szerepeiket jól betöltötték Fehér Erzsi, Stoll Béla, Halasy Béla, Kiss János, Homokai Gabriella. — Vasárnap a „Csókon szerzett vőlegény" került szinre. Serfőzi Etel ezen az estén mutatta be legjobb alakitását, Kovács Sándor nagyon szegletes volt. Stoll Béla, Radók Rózsi, Kiss János kisebb szerepeikben jól játszottak. — Hétfőn a „Nap és Hold" operette került szinre. Az összjáték ezen este volt a legjobb. Serfőzi Etel, Dombi Ilon szépen énekeltek, különösen az utóbbinak szép alt hangjában gyönyörködtünk. Kiss Pistát dicsérni sem kell, őt már jól ismeri közönségünk mint kitünő szinészt. Nagy Imre, Halasy Béla, Stoll Béla mind hozzájárultak jó játékukkal az est sikeréhez. A többi előadásokról a jövő számban.

Tűz. Özvegy Balogh Sámuelné serkei földbirtokosnőnek kigyulladt 2040 csomó szalmája és teljesen el is égett. A kár 1400 korona, mely azonban megtérül, mivel a szalmakazal 1600 koronára biztositva volt. — A nyomozás a tettes kiderítése érdekében megindult.

Vigyázzunk! Az „Alkotmány"-nál panaszt tett valaki, hogy: „Gömörmegyében két nő egy Erzsébet királyné-emlékkönyv árusitásával használja ki a közönség jóhiszeműségét. Azt mesélik, hogy a könyv tiszta jövedelméből a megboldogult királynénak akarnak emlékoszlopot állitani. Ennek valódisága iránt a szerkesztőség tudakozódott és meggyőződött arról, hogy a könyv árusitásával üzött gyüjtést megengedte ugyan a miniszterium, de ez már két évvel ezelőtt történt s mivel az ilyen gyüjtési engedély csak félévre szól s az engedély azóta meg nem hosszabbittatott, az illetőknek gyüjtésre joguk nincsen.

Lopás. Osgyán községben f. hó 8-án Bódy Mihály odavaló gazdától 136 korona értékü ágyneműt lopott ismeretlen tettes. — A nyomozás folyamatban van.

A rendőrség figyelmébe. A Dickmann-féle gőzmalomnak az utcza felé eső oldalán van egy csatorna. Ezen a csatornán a gőzkazán felesleges és gőztejlesztesre már alkalmatlan vizet csergedezik a gyalogjárón keresztül az utczára. Most, tél idején a kazánból kifolyó meleg viz egészen felolvasztja körül a jeget és a fagyos földet. Valóságos kis sártenger keletkezett, a min ugy segitettek, hogy e sarat mindenféle szeméttel tele dobálták. Most már a gyalogos embernek képtelenség ezen a disznóságon keresztül menni és kénytelen megkerülni az egészet, ki kell neki menni egészen az ut közepére, a hol mostanában szintén meglehetős sár vagyon. Ajánljuk ezt a dolgot a rendőrség figyelmébe. (B—tt.)

Gyujtogatás. Jakabsik András klenóczi lakosnak ismeretlen tettesek felgyujtották január hó 29-én este 1/2 9 órakor terményekkel és takarmányokkal megrakott pajtáját, mely porig leégett. — A kár körülbelül 900 koronára rug.

Anyakönyvi kimutatás. A rimaszombati áll. anyakönyvi hivatalnál január hóról a következő születések, házasságok és halálozások jelentettek be: Született összesen 14 gyermek, ebből fiu 10, leány 4. — Házasságot kötöttek: Salczman Ottó és Kovács Ilona vegyesvallásuak, Bohó József és Rácz Sarolta egyvallásuak. Elhaltak: Takács Zsuzsanna 72 éves, *Balog Mária 1 éves, özv. Veres Lázárné 40 éves, *Méhes Ilona 3 hónapos, Pervan Mária 6 hónapos, Seres Ilona 1 éves, *Nagy Gergely 69 éves, *Tuba Vilma 3 hónapos, Draskovich Gábor 46 éves, Tengely János 6 hónapos, Cseh Imre 23 éves, *Mataiz Jenő 5 hetes, *Müller János 4 éves, Hegedüs József 59 éves, ifj. Török József 1 hónapos, Turóczi Sára 12 éves, *Gothard János 42 éves, Ocsós Péter 1 éves, *Szász Ferencz 65 éves, Vámos Péterné 38 éves, Szeverényi János 63 éves, *Miklós Mihály 52 éves, özv. Gregor Mártonné 83 éves, özv. Stolcz Vinczéné 82 éves, *Balog András 1 éves, Kovács József 77 éves, *Rácz Anna 4 éves, Horváth János 71 éves, Csák Pál 1 éves, *Sefcsik Antal 68 éves, Csordás Ilona 1 hónapos, *Koronczi György 44 éves. — A *-al jelöltek a helybeli közkórházban haltak el.

Nyilvános számadás. A rimaszombati egy. prot. főgimnázium ifjusági egyesületei által f. hó 7-én rendezett hangverseny alkalmával a bevétel volt: Felülfizetések és belépti jegyek árából . . 438 kor. 90 fill.
Kiadás . . . . 218 kor. 24 fill.

Maradvány, mint tiszta jövedelem . . 220 kor. 66 fill. azaz kétszázhusz kor. és 66 fillér, mely összeg a kirándulási alaphoz csatoltatott. — Felülfizettek: Loysch Ödön 20 korona, Terray István 5 kor., Kubinyi Aladár, Hamaliár Lajos, Boczko Dániel, Dr. Lichtschein Adolf, Farkas Andrásné (Kokova), N. N. 2—2 kor., Tóth Béla 1 kor. 20 fill., N. N. 20 fill., N. N. 20 fill., mely felülfizetésekért ifjuságunk hálás köszönetét tolmácsolom. Ezen felül köszönet illeti mindazokat, kik a siker eléréséhez támogatást nyujtottak, igy a rimaszombati kaszinót, helyiségeinek átengedéseért, a polgári olvasókört, özv. Miskolczy Istvánnét, özv. Benkó Jánosnét ülőszékek átadásaért, továbbá T h é k Endre budapesti zongoragyáros urat, ki itteni bizományban levő uj hangversenyzongoráját szives készséggel dijtalanul bocsátotta ifjuságunk rendelkezésére. — Rimaszombat, 1903. évi február hó 10-én.

Dr. Veress Samu,
az ifj. körök tanár-elnöke.

Nyugtázás. A „Rimaszombati Polgári Olvasókör“ által f. hó 1-én rendezett tánczmulatság alkalmával

a bevétel volt . . . . . 687 kor. — fill.,
kiadás . . . . . 387 kor. — fill.,

maradvány: 300 kor. — fill.

Hálás köszönettel nyugtázzuk a következő szives felülfizetéseket: Loysch Ödönné urnő őnagysága 100 korona, Loysch Ödön 18 kor., Majthán Arnold, Dr. Weinberger Rezső, Dr. Stern Jakab 8—8 kor., Molnár József, id. Rábely Miklós, Mindszenthy Kálmán, Dr. Rárossy Gyula és Dr. Zehery István 6—6 kor., Scholcz Adám, Dr. Cziner Miksa, Kenyeressy József és Lévai Izsó 5—5 kor., Jurasko Jakab, Dr. Baksay Dezső és Dr. Kármán Aladár 4—4 kor., Dickmann László, Gaál Emil és Dr. Kovács László 3—3 kor., ifj. Rábely Miklós, legifj. Simon János, Dr. Biró Arnold, Bérczy Kálmán, Dr. Veres Samu, Putra Ede, Szabó József m., Varga Lajos, Spády Ferencz, Czinke István, Kerekes Dezső, Máriássy Gyula, Hamaliár Lajos és Csizy Kálmán 2—2 kor., Paál Sándor, Nerhaft Antal, Czimet Dezső, Csintalan János, Czagan Lajos és Matécska János 1—1 kor. Jegymegváltás czimén a következő összegek küldettek be: Soós Ferencz épitész és Polgáry Károlyné urnő 10—10 kor., Institórisz Endre, Dr. Krausz Gyula és Terray István 5—5 kor., Dr. Glauf Pál, Batta György, Istók József, Benyó Béla és Schulhof Pál 4—4 kor., Ujlaky Ilona urnő, Króh Ferencz és neje 3—3 kor., Chamilla Miklós, Knispel Johanna, Feketéné-Otte Hedvig urnők, Bányik György, Perecz Samu, ifj. Csapó János, Szontagh Károly, Törköly József, Rakottyay Lajos, Tóth Péter és László János 2—2 kor. — Rimaszombat, 1903. február hó 5-én. Ronay Gyula pénztárnok.

Nyugtázás. A serkei ev. ref. dal- és olvasóegylet mult hó január 18 án az orgona-alap és saját pénztára gyarapitására tánczmulatságot rendezett. A szép számmal összegyült közönség vidám kedélylyel csak a reggeli órákban oszlott szét. A mulatság igen jól sikerült. — Felülfizettek: mélt. Gömöry János 6 kor. tiszt. Szabó Gyula helybeli és Batta György simoni ev. ref. lelkész urak 2—2 kor, Varga András presbiter 1 60 fill. A feledi csendőrőrs 3 tagja 1.20 fill. Németh Mátyás és Restyánszky 80—80 fill. Szécsi Oszkár, Rakin J., Weszelovszky. Hancsofszky Béla, Szabó Gyula, Róth Ferencz, Csomor F., Ádám László, Szabó Sándor, Fodor Margit 40—40 fill. — Fogadják a nemesszivü adakozók ez uton is hálás köszönetét az egyletnek.

Szerkesztői üzenetek.

Többeknek. A szerkesztőségnek privát levelezésre ideje nincs Lapunk jelen rovatában szivesen válaszolunk közönségünk kérdezőskodésére.

H. J. Szivből jövő üdvözletét és jó kivánságait köszönöm. A czikk jönni fog, de most térszűke miatt kiszorult.

S. S. Budapest. A küldöttet köszönettel felhasználtuk. szivesen vennénk, ha ebben a tárgyban még bővebb adatokat kaphatnánk.

Meghivás

a rimaszombati takarékpénztár

(Osztrák-magyar bank mellékhelye.)

1903. február hó 26-án

délelőtt 9 órakor saját helyiségében megtartandó

XLI. évi

rendes közgyülésére.

Tárgyak:

1. Igazgatósági jelentés az 1902. év üzletéről.
2. A felügyelő-bizottság jelentése a számadás és mérleg megvizsgálása felől.
3. Az évi osztalék meghatározása.
4. Az igazgatóságból sorrend szerint kilépő tagok, valamint Horváth János elhunyt tag helyeinek betöltése.
5. A felügyelő-bizottság és napibiztosok megválasztása.

Rimaszombat, 1903. február hó 10-én.

1—2 **Az igazgatóság.**

Hirdetés.

Rimaszombatban, a **Jánosi-utcza 38. szám** alatt fekvő háznak emeleti lakosztálya **1903. évi május hó 1-től bérbeadó**, de maga az egész ház, tágas udvar és a Rima folyóig terjedő rendezett **gyümölcsös és veteményes kert** szabad kézből **örök áron is eladó.** **Szerényi János.**

Eladó birtok.

Simonyi községben (Gömörmegye) mintegy 220 katasztrális hold kiterjedésű tagositott nemesi birtok eladó.

Bővebb felvilágositást ad: **Dorgó Albert** kir. közjegyző **Kolozsvártt.**

3—5

Hirdetmény.

A „Putnoki Takarékpénztár“ az 5%-os kamatlábát, 1903. évi április hó 1-étől 4½%-ra szállitja le.

Putnok, 1903. február hó 10.

1—2 **Az igazgatóság.**

Italmérési üzlet

az előirt szabályok értelmében átadandó. Igen alkalmas helyiség, jó forgalmu helyen, Bővebb tudósitást ad **Csordás János** Rimaszombat, Jánosi-utcza 8. szám.

Bérbe kiadó faraktár.

Putnokon, egy már 28 év óta fennálló és a legnagyobb forgalmu helyen levő faraktár — mely két kat. hold területen fekszik — a hozzá tartozó lakással együtt több évre bérbe kiadó, esetleg örök áron is eladó. Értekezhetni lehet Putnokon **Balkovits Pál** kötélgyártó tulajdonosnál. 1—4

Meghivás.

A Gömörmegyei Nép- és Iparbank

XXXII. évi

rendes közgyülését

1903. évi februar 27-én

délelőtt 9 órakor tartja a „Három Rózsa“ vendéglő nagytermében, melyre a t. részvényesek tisztelettel meghivatnak.

Tárgyak:

1. Igazgatóság és felügyelő-bizottság évi jelentése.
2. Mérleg jóváhagyása s ennek folytán az igazgatóság és felügyelő bizottsag felmentése.
3. Osztalék megállapitása.
4. A megüresedett s a kisorsolás utján megüresedő igazgatósági tagsági helyek betöltése.
5. A felügyelő-bizottság és napi-biztosok választása.
6. Esetleges inditványok.

Rimaszombat, 1903. február hó 7-én.

Az igazgatóság.

A felügyelő-bizottság által megvizsgált vagyonmérleg, nyereség- és veszteségszámla a hivatalos órák alatt az intézet helyiségében megtekinthető. 1—2

Bérbeadó vizimalom.

Feleden a Rima-folyón levő vizimalom, — mely a legjobb karban van és nagy vidékkel bir, — hat egymásután következő évekre — kedvező feltételek mellett — bérbe kiadó. — Bérelni szándékozók a bérösszeg és a feltételek megtudása czéljából forduljanak **Rajzinger András** tulajdonoshoz Pálfalára (Gömörmegye). 3—*

Hirdetmény.

299. sz. — Alulirott birósági kiküldött az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a rimaszombati kir. járásbiróságnak V. 299/4. 1902. számu végzése következtében **Institórisz Endre** ügyvéd által képviselt **nyustyai takarékpénztár** javára **Lajzó Pál és társai** ellen 264 kor. erejéig 1902. évi junius hó 26 ik napján foganatositott kielégitési végrehajtás utján lefoglalt és 670 koronara becsült ingóságok ugymint szarvasmarhák és juhok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a rimaszombati kir. jbiróság 1902. évi V. 299/4. sz. végzése folytán 264 korona tőkekövetelés, ennek 1900. évi április hó 23 ik napjától számitott 8% kamatai és eddig összesen 70 kor. 76 fillérben biróilag már megállapitott követelések erejéig Kokován, végrehajtást szenvedettek lakásán leendő eszközlésére **1903. évi február hó 18-ik** napjának délelőtti 10 órája határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet igérőnek szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Kelt Rimaszombat, 1903. február 5 én.

Sánta Antal, bir. kiküldött.

Meghivás.

A „Jolsvai Takarékpénztár“

részvénytársaság

1903. február hó 25-én d u. 2 órakor

saját helyiségében tartja

évi rendes közgyülését,

melyre a t. részvényesek tisztelettel meghivatnak.

Tárgyak:

1. A közgyülési elnök választása.
2. Az intézet állásáról és a lefolyt évi eseményekről teendő vezérigazgatói jelentés.
3. A felügyelő-bizottságnak a lefolyt évi üzletszámadás és merleg megvizsgálásáról szóló jelentése.
4. Az osztalék megállapitása.
5. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére a felmentvény megadás iránti határozathozatal.
6. Esetleges inditványok.
7. Vezérigazgató, igazgatóság és felügyelő bizottság választása.

Jolsván, 1903. február hó 5-én.

Hoffmann Miksa sk., vezérigazgató.

1—3

Pályázat.

A rimaszombati Polgári Olvasókör egy ujon rendszeresitett **második szolgai állásra** pályázatot hirdet. Javadalmazása évi 480 korona készpénz havi utólagos részletekben, természetbeni lakás, fűtés és világitás. Biztositékul fizetésének megfelelő összeget kiván az egyesület. Pályázók **február hó 20-ig sajátkezüleg irott** kérvényeik s életkorukat igazoló okmányukkal a kör elnökénél jelentkezzenek.

Nős, de gyermektelen egyén előnyben részesül.

Kitünő borok.

A **„Tompa“**-szállodában kitünő minőségü ménes gyorok hegyvidéki borok kaphatók és pedig:

ujbor 1 liter . . . . . 30 kr.
ó-gyoroki bor . . . . . 40 kr.
1899-iki óbor, (valódi gyógybor) . . 50 kr.
egri vörösbor . . . . . 50 kr.
Sillér-bor . . . . . 24 kr.

Palaczkborok ő nagyméltósága a váczi püspök pinczéjéből, ezerjó és szentistvánhegyi $^{7}/_{10}$ literes zárt palaczkokba 60 kr. Tisztelettel

GEDE ISTVÁN,

3—4 a „Tompa“-szálló bérlője.

Hirdetmény.

673. sz. — Alulirott birósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102 § a értelmében ezenel közhirré teszi, hogy a rimaszécsi kir. járásbiróság 1902. évi V. 23/3. számu végzése következtében **dr Cziner Miksa** ügyvéd által képviselt a **gömörmegyei takarékpénztár és hitelbank** javára **Hangonyi István** ellen 2800 korona és jár. erejéig 1902. évi október hó 23 án foganatositott kielégitési végrehajtás alkalmával lefoglalt és 882 koronára becsült buza, kukoricza, széna, lóhere és lovakból álló ingók nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a rimaszécsi kir. járásbiróság 1902. évi 23/2 számu végzése folytán 2800 korona tőkekövetelés és ennek 1901. évi május hó 28 ik napjától járó 8% kamatai és eddig összesen 243 kor. 59 fillérben biróilag már megállapitott költség erejéig Urajon alperesnél leendő foganatositása czéljából határidőül **1903. évi február hó 14-ik** napjának délelőtti 11 órája kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-czikk 107. és 108. §§-ai értelmében, készpénz fizetés mellett, a legtöbbet igérőnek becsáron alul is elfognak adatni.

Kelt Rimaszécs, 1903. évi január hó 23-án.

Kovàcs Géza, kir. bir. végrehajtó.

Meghivás.

A Nyustyai Takarékpénztár

részvénytársaság

XVII-ik évi rendes közgyülése

1903 évi február hó 22-én d u 2 órakor

az iskola tantermében fog megtartatni, melyre a t. cz. részvényesek tisztelettel meghivatnak.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése az 1902. évi üzleteredményről.
2. Mérleg jóváhagyása, felmentvény megadása és a nyeremény felosztása iránti határozat hozatal.
3. Igazgatóság és felügyelő-bizottság választása.
4. Inditványok.

Kelt Nyustyán, 1903. február hó 3-án.

Az igazgatóság.

Az eredeti mérleg és a jelentések az üzlet helyiségében bármikor megtekinthetők.

2—3

Hirdetmény.

722. sz. — Alulirt birósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102 § a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a miskolczi kir. törvényszék 1902. évi 87374. sz, végzése következtében **dr. Hercz Ödön** javára **Stelkovics László** ellen 218 korona 61 fillér s járulékai erejéig 1902. évi szept. hó 23-án foganatositott kielégitési végrehajtás alkalmával lefoglalt és 1010 koronára becsült butornemüek, fegyverek vadászkürt, lovak, szekerek és csikóból álló ingók nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a rimaszécsi kir. járásbiróság 1902. évi 424. számu végzése folytán 211 kor. 61 fill. tőkekövetelés, ennek 1902 évi szept. hó 1. napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 123 kor. 19 fill. biróilag mar megállapitott költségek erejéig Alsó-Hangonyon, alperesnél leendő foganatositása czéljából határidőül **1903 évi február hó 20-ik napjának** délelőtti 11 órája kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg. hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. tcz. 107. és 108. § a értelmeben, készpénzfizetés mellett a legtöbbet igérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Rimaszécs, 1903. évi január hó 23-án.

Kovács Géza, kir. bir. végrehajtó.

Rimaszombat, 1903. Nyomatott **Rábely Miklós** könyvnyomdájában.